

# **Analýza rozpočtu města Slušovice**

Pavla Hošková

---

Bakalářská práce  
2011

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta managementu a ekonomiky

---

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta managementu a ekonomiky  
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva  
akademický rok: 2010/2011

## ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavla HOŠKOVÁ**  
Osobní číslo: **M081283**  
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**  
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Analýza rozpočtu města Slušovice**

Zásady pro vypracování:

Úvod

### I. Teoretická část

- Vysvětlete hlavní pojmy týkající se územní samosprávy a finančního hospodaření města.

### II. Praktická část

- Uvedte základní socioekonomickou charakteristiku města Slušovice.
- Analyzujte finanční hospodaření města Slušovice.
- Zhodnotte na základě uvedené analýzy finanční hospodaření města a vyvodte závěry.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40**  
Rozsah příloh:  
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- [1] HRABALOVÁ, S. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 99 s. ISBN 80-210-3356-8.  
[2] JURAJDŮVÁ, H., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. Účetnictví, daně, audit a financování územních samosprávných celků a organizací neziskového sektoru. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. 136 s. ISBN 80-210-3583-8.  
[3] Kolektiv autorů. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.  
[4] PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.**  
Ústav financí a účetnictví  
Datum zadání bakalářské práce: **4. dubna 2011**  
Termín odevzdání bakalářské práce: **20. května 2011**

Ve Zlíně dne 4. dubna 2011

  
prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková  
děkanka



  
RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.  
ředitel ústavu

## PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby<sup>1</sup>;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí:
  - bez omezení;
  - pouze prezenčně v rámci Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3<sup>2</sup>;
- podle § 60<sup>3</sup> odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

<sup>1</sup> zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

<sup>2</sup> zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

<sup>3</sup> zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60<sup>4</sup> odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 20.5.2011

Hořková

<sup>4</sup> zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

## **ABSTRAKT**

Cílem předkládané bakalářské práce je zhodnocení finančního hospodaření města Slušovice v letech 2008 – 2010. V teoretické části jsou vysvětleny na základě vybrané literatury a zákonů hlavní pojmy týkající se územní samosprávy a jejího finančního hospodaření. Praktická část je aplikována na město Slušovice, kdy tato zahrnuje základní socioekonomickou charakteristiku města, analýzu příjmů a výdajů jeho rozpočtů a vyhodnocení nakládání s finančními prostředky města.

Klíčová slova: obec, rozpočet obce, rozpočtový výhled, rozpočtový proces, rozpočtová skladba

## **ABSTRACT**

The aim of this thesis is to evaluate the financial management of the town Slušovice in years 2008 - 2010. In the theoretical part, main concepts of local government and its financial management are explained on the basis of selected literature and applicable law. The practical part is applied to the town Slušovice and it includes basic socioeconomic characteristics of the town, an analysis of its income and an expenditure of its budgets, and evaluation of its financial management.

Keywords: municipality, municipality budget, budget outlook, budget process, budget structure

## **Poděkování**

Ráda bych zde poděkovala Ing. Elišce Pastuszkové, Ph.D. za cenné rady a připomínky, které mi udělovala při zpracování této bakalářské práce.

Dále bych ráda poděkovala ekonomce města Slušovice Ing. Janě Sousedíkové za poskytnutí materiálů nezbytných pro vytvoření bakalářské práce.

Poděkování patří rovněž mé rodině za podporu potřebnou při vypracování mé bakalářské práce.

## **OBSAH**

<b>ÚVOD</b> .....	<b>9</b>
<b>I TEORETICKÁ ČÁST</b> .....	<b>10</b>
<b>1 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA</b> .....	<b>11</b>
<b>2 OBEC</b> .....	<b>13</b>
2.1 ORGANIZAČNÍ SLOŽKA A PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE OBCE.....	14
2.1.1 Organizační složka obce .....	14
2.1.2 Příspěvková organizace obce .....	14
2.2 PŮSOBNOST OBCE.....	14
2.2.1 Samostatná působnost obce.....	14
2.2.2 Přenesená působnost obce.....	15
<b>3 NÁSTROJE FINANČNÍHO ŘÍZENÍ OBCE</b> .....	<b>16</b>
3.1 ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE .....	16
3.2 ROZPOČET OBCE.....	16
3.2.1 Druhy rozpočtů.....	17
<b>4 ROZPOČTOVÁ SKLADBA</b> .....	<b>18</b>
<b>5 ROZPOČTOVÝ PROCES NA ÚROVNI OBCE</b> .....	<b>21</b>
<b>II PRAKTICKÁ ČÁST</b> .....	<b>23</b>
<b>6 MĚSTO SLUŠOVICE</b> .....	<b>24</b>
6.1 ZÁKLADNÍ SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA MĚSTA .....	24
<b>7 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ MĚSTA SLUŠOVICE</b> .....	<b>26</b>
7.1 HOSPODAŘENÍ MĚSTA SLUŠOVICE V ROCE 2008 .....	26
7.2 HOSPODAŘENÍ MĚSTA SLUŠOVICE V ROCE 2009.....	32
7.3 HOSPODAŘENÍ MĚSTA SLUŠOVICE V ROCE 2010.....	37
7.4 ROZPOČTOVÝ VÝHLED MĚSTA SLUŠOVICE .....	41
<b>8 ZHODNOCENÍ FINANČNÍHO HOSPODAŘENÍ MĚSTA SLUŠOVICE</b> .....	<b>43</b>
8.1 CELKOVÉ ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ MĚSTA .....	46
<b>ZÁVĚR</b> .....	<b>48</b>
<b>SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY</b> .....	<b>49</b>
<b>SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK</b> .....	<b>50</b>
<b>SEZNAM OBRÁZKŮ</b> .....	<b>51</b>
<b>SEZNAM TABULEK</b> .....	<b>52</b>



## ÚVOD

Na úrovni municipalit je důležité správné hospodaření a finanční řízení, a to zejména v současné době, která je charakterizována dopady ekonomické krize. Municipality by měly dbát na efektivní a hospodárné nakládání se svými finančními prostředky. Prioritou každé obce by mělo být řádné hospodaření.

Tato bakalářská práce se věnuje rozpočtovému hospodaření města Slušovice v letech 2008 – 2010. Jejím cílem je analyzovat rozpočty města v daných letech a zhodnotit, jak město hospodařilo s finančními prostředky.

Uvedené téma jsem si vybrala z důvodu zájmu o hospodaření veřejné správy v souvislosti se studovaným oborem Veřejná správa a regionální rozvoj ve vztahu k místu mého trvalého bydliště.

Práce je rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část začíná stručným vymezením územní samosprávy. Na tuto je navázáno základními informacemi vztahujícími se k obci. Poté je definován rozpočet, rozpočtový výhled a další pojmy související s finančním hospodařením obce.

V praktické části je nejprve popsáno město Slušovice, je uvedena jeho základní charakteristika. V rámci rozpočtového hospodaření následuje rozbor rozpočtů města, jejich příjmů a výdajů. V závěru praktické části je na základě uvedené analýzy vyhodnoceno finanční hospodaření města.

## **I. TEORETICKÁ ČÁST**

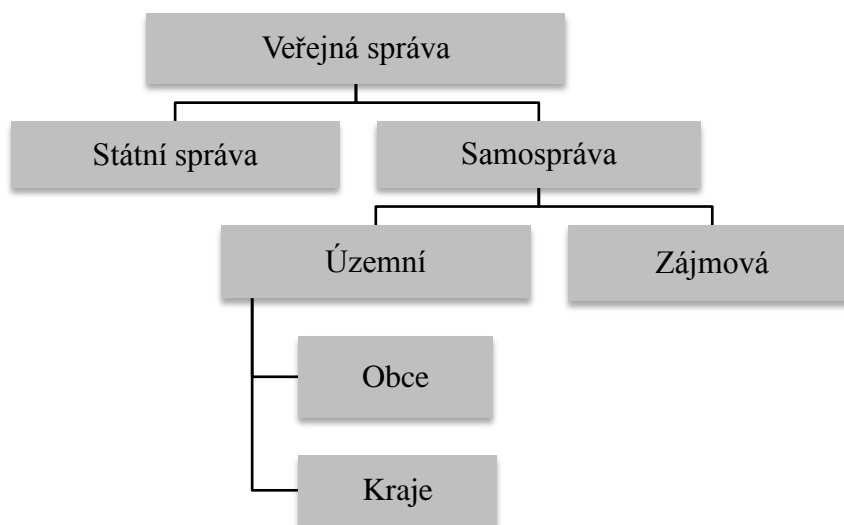
## 1 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA

Územní samospráva je součástí veřejné správy, dělí se na státní správu a samosprávu. Výkon státní správy se děje jménem státu a v jeho zájmu, samospráva je vykonávána jinými veřejnoprávními subjekty než státem. Samospráva může nabývat podobu zájmové či územní samosprávy (Obr. 1).

*„Územní samospráva zastupuje zájmy osob sídlících na určitém geograficky ohraničeném území, vykonává správu samostatně, vlastním jménem a prostředky v rámci zákonem stanovenými předpisy.“ [5]*

Územní samospráva zajišťuje na základě stanovené působnosti a ekonomických podmínek veřejnou správu na území menším než je stát. V České republice se uplatňuje dvoustupňový systém územní samosprávy. [5] Je reprezentována obcemi, které jsou základními územními samosprávnými celky a kraji, jež jsou vyšší územní samosprávné celky.

Obr. 1. Model veřejné správy.



Zdroj: [5], vlastní zpracování.

### Územní rozpočty

Územní samospráva hospodaří s prostředky soustředěnými v územních rozpočtech. Územní rozpočty, chápané jako rozpočty na decentralizované úrovni, jsou součástí soustavy veřejných rozpočtů, která společně se soustavou mimorozpočtových fondů tvoří rozpočtovou soustavu ČR.

**Územní rozpočty sestávají z:**

- rozpočtů obcí,
- rozpočtů krajů,
- rozpočtů dobrovolných svazků obcí,
- rozpočtů regionálních rad regionů soudržnosti.

## 2 OBEC

Obec je vymezena jako základní územní jednotka státu. Je tvořena obyvatelstvem, které společně využívá dané území a které má právo na samosprávu. Každá obec je součástí vyššího územního samosprávného celku – kraje. Obec se rozkládá na jednom či několika katastrálních územích. Podle těchto území se obec člení na části. [4]

Základní právní úprava obcí je zakotvena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Podle tohoto zákona je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

*„Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“* [9]

Znaky, určující obec jako samosprávné společenství, jsou: **územní základ, osobní základ a výkon samosprávy**. Obec má postavení veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek, jakož i právní subjektivitu, v právních vztazích může tedy vystupovat vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá.

Obec může nést i označení město, jestliže:

- a) má alespoň 3 000 obyvatel a rozhodne tak na návrh obce předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády,
- b) byla městem ke dni nabytí účinnosti zákona o obcích,
- c) byla městem před dnem 17. května 1954, požádá-li předsedu Poslanecké sněmovny. [3]

Na řízení obce se podílejí její **orgány**, mezi něž patří zastupitelstvo, rada, starosta a obecní úřad. **Zastupitelstvo obce** samostatně spravuje obec. Do pravomoci zastupitelstva obce patří v souvislosti s finančním hospodařením schvalování obecního rozpočtu a závěrečného účtu obce či zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce.

Zastupitelstvo si dále zřizuje výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány. Povinně musí být zřízen finanční a kontrolní výbor. [5]

**Rada obce** je výkonným orgánem obce, jež zabezpečuje hospodaření podle schváleného rozpočtu a provádí rozpočtová opatření stanovené zastupitelstvem obce.

## 2.1 Organizační složka a příspěvková organizace obce

Obce vytváří k zajišťování veřejných úkolů **organizační složky a příspěvkové organizace**.

### 2.1.1 Organizační složka obce

Organizační složka obce vystupuje jménem svého zřizovatele, nedisponuje právní subjektivitou a není účetní jednotkou. Jedná se o pouhé organizační oddělení některých činností obce. Rozpočet organizační složky je přímou součástí rozpočtu zřizovatele. Pracovníci organizační složky jsou zaměstnanci zřizovatele. [1]

Služby zajišťované organizační složkou jsou nenáročné na počet zaměstnanců a technické vybavení. [3]

### 2.1.2 Příspěvková organizace obce

Příspěvkové organizace jsou zakládány obcemi pro takové činnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu. Disponují s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými od zřizovatele. [2]

Příspěvková organizace je napojena na rozpočet zřizovatele, jenž této poskytuje příspěvek na provoz. V případě dosažení zisku je příspěvková organizace povinna jej odvést do rozpočtu svého zřizovatele.

## 2.2 Působnost obce

Působnost je vymezena okruhem vztahů, v nichž orgány veřejné správy vykonávají svoji pravomoc. V ČR funguje smíšený systém veřejné správy. Obce jako jednotky územní samosprávy vykonávají vedle vlastní samostatné působnosti i působnost přenesenou.

### 2.2.1 Samostatná působnost obce

*„Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.“* [9]

Samostatnou působností se rozumí samostatné spravování veřejných záležitostí.

Samostatná působnost je vykonávána volenými orgány obce. [4] Státní orgány a orgány krajů mohou do této působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona a jen zákonem stanoveným způsobem. [1]

### 2.2.2 Přenesená působnost obce

Jestliže byl na obec přenesen výkon státní správy, hovoří se o přenesené působnosti obce. Přenesená působnost je nepřímým výkonem státní správy.

Stát přenesl část svých výkonných pravomocí na obce, čímž se přiblížil výkon státní správy občanům. Rozhodovací pravomoc však náleží státu. [1]

Přenesenou působnost vykonávají výkonné orgány obce a při této činnosti jsou podřízeny a kontrolovány orgány státní správy. [4]

Podle objemu přenesené státní správy se rozlišuje:

- 1) **základní rozsah přenesené působnosti**, kterou mohou vykonávat všechny obce svými orgány,
- 2) širší rozsah přenesené působnosti, v němž ji vykonávají **pověřené obecní úřady**,
- 3) rozšířený rozsah přenesené působnosti, jež zajišťují **obecní úřady obcí s rozšířenou působností**. [3]

**Pověřené obecní úřady** mají na starosti působnosti stavebního úřadu, živnostenského úřadu či matriky. **Obce s rozšířenou působností** disponují kompetencemi ze zrušených okresních úřadů. [1]

Obcím za plnění úkolů v přenesené působnosti náleží příspěvek ze státního rozpočtu. [5]

### 3 NÁSTROJE FINANČNÍHO ŘÍZENÍ OBCE

Hlavními nástroji využívanými pro finanční řízení obce jsou rozpočtový výhled obce a rozpočet obce. Tyto nástroje mají zajistit efektivní hospodaření obce a její dlouhodobě vyrovnané hospodaření. Jejich prostřednictvím si obce plánují své činnosti a usilují o naplnění cílů. [1]

Obce tedy hospodaří během roku podle svého rozpočtu a rozpočtového výhledu. Finanční hospodaření obcí upravuje v ČR zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

#### 3.1 Rozpočtový výhled obce

*„Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.“ [10]*

Úkolem rozpočtového výhledu je zajistit dlouhodobě vyrovnané hospodaření obce a koordinovat z tohoto pohledu i investiční aktivitu obce. [1]

Minimálně jednou ročně by mělo docházet k vyhodnocování plnění rozpočtového výhledu, nejlépe spolu s vyhodnocováním plnění ročního rozpočtu. V závislosti na budoucím vývoji je pravděpodobné, že bude docházet ke změnám a zpřesňování údajů v něm obsažených. [2]

Rozpočtový výhled je podkladem pro zpracování ročního rozpočtu.

#### 3.2 Rozpočet obce

Rozpočet vyjadřuje finanční hospodaření obce za daný kalendářní rok. Jde o krátkodobý nástroj řízení a klíčový nástroj pro vyjádření a realizaci jednotlivých politik obce. [1]

Rozpočet obce slouží k financování veřejných statků a služeb a k uspokojování potřeb občanů.

Obsahem rozpočtu jsou **příjmy, výdaje a ostatní finanční operace.** [2]



Rozpočet obce je:

- **finančním plánem**, podle kterého obec hospodaří během rozpočtového období
- **decentralizovaným peněžním fondem**, v němž jsou soustředěny veřejné prostředky
- **bilancí příjmů a výdajů**,
- **nástrojem prosazování komunální politiky**. [2]

### 3.2.1 Druhy rozpočtů

Pro potřeby vyhodnocování finančního hospodaření se rozeznávají 3 typy rozpočtů:

- a) **přebytkový** – příjmy daného roku jsou vyšší jak výdaje
- b) **deficitní** – výdaje v daném roce převyšují příjmy
- c) **vyrovnaný** – příjmy pokrývají veškeré vynaložené výdaje

Podle zákona by měl být sestavován rozpočet jako vyrovnaný.

Rozpočet se rozděluje na běžnou a kapitálovou část, v rámci druhového hlediska třídění rozpočtové skladby.

**Běžným rozpočtem** se rozumí bilance běžných příjmů a běžných výdajů, z nichž většina se pravidelně každoročně opakuje. Běžnými příjmy dochází k financování neinvestičních (provozních) potřeb prostřednictvím běžných výdajů (neinvestičních, provozních). [3]

**Běžnými příjmy** jsou **daňové příjmy, nedaňové příjmy a přijaté transfery**.

**Kapitálový rozpočet** bilancuje dlouhodobé kapitálové příjmy a kapitálové výdaje. Kapitálové příjmy jsou určeny na financování investičních potřeb neboli na krytí výdajů na investice. Zpravidla mají jednorázový, neopakovatelný charakter a váží se k delšímu časovému období, než je jeden rozpočtový rok. [3]

## 4 ROZPOČTOVÁ SKLADBA

Systematické, jednotné a závazné členění příjmů a výdajů, které se uplatňuje v oblasti veřejných rozpočtů, nese označení **rozpočtová skladba**. V rámci ČR ji upravuje vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

### Hlediska třídění příjmů a výdajů

- 1) odpovědnostní
- 2) druhové
- 3) odvětvové
- 4) konsolidační

**Odpovědnostní hledisko** člení příjmy a výdaje státního rozpočtu, a to podle správců kapitál. Pro ostatní veřejné rozpočty není toto třídění povinné.

Podle **druhového hlediska** se třídí veškeré příjmy a výdaje, a to podle příjmových a výdajových druhů. Je závazné pro všechny rozpočty v rozpočtové soustavě.

Z **odvětvového hlediska** se klasifikují příjmy a výdaje podle odvětví. Výdaje se podle něj člení všechny a z příjmů jen nedaňové a kapitálové příjmy územních rozpočtů.

**Hledisko konsolidační** umožňuje třídění příjmů a výdajů podle stupňů konsolidace, což jsou okruhy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů, mezi nimiž probíhají peněžní převody [8]

**Druhové třídění rozpočtové skladby:**

- Třída 1 – Daňové příjmy
- Třída 2 – Nedaňové příjmy
- Třída 3 – Kapitálové příjmy
- Třída 4 – Přijaté dotace
- Třída 5 – Běžné výdaje
- Třída 6 – Kapitálové výdaje
- Třída 8 – Financování

Daňové příjmy, nedaňové příjmy a kapitálové příjmy tvoří **vlastní příjmy** rozpočtu obce.

Mezi **daňové příjmy** se řadí svěřené či sdílené daně a místní, správní a ostatní poplatky plynoucí do rozpočtu obce. [1]

**Nedaňové příjmy** zahrnují příjmy z vlastní činnosti, do kterých patří příjmy za poskytované služby, z prodeje zboží či příjmy z pronájmu majetku. Nedaňovými příjmy jsou také přijaté úroky, přijaté splátky poskytnutých půjček, přijaté sankční platby a vratky transferů. [1]

**Kapitálové příjmy** souvisí s prodejem dlouhodobého majetku. Obsahují příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, a rovněž příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů.

**Přijaté dotace**

Dotace lze dělit podle různých hledisek. Rozlišují se dotace **nárokové a nenárokové**. Jako **nárokové** se označují dotace, jež jsou obcím poskytovány automaticky. Obce mají na tyto dotace zákonný nárok. Jejich objem se odvíjí od rozsahu vykonávané správy. U dotací **nenárokových** je jejich získání podmíněno podáním žádosti obcí.

Další možné členění dotací je na **běžné a kapitálové**. **Běžné dotace** jsou určeny na financování běžných (neinvestičních) potřeb. K financování investičních potřeb se využívají **kapitálové dotace**.

**Běžné výdaje** mají provozní charakter a slouží k financování běžných potřeb, k neinvestičním transferům obyvatelstvu, podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím. [2]

Z **kapitálových výdajů** jsou financovány dlouhodobé investiční potřeby, přesahující jedno rozpočtové období nebo se může jednat o investiční transfery podnikatelským subjektům a nákup cenných papírů a majetkových podílů [2]

**Financováním** se rozumí veškeré přijetí prostředků, které musí být ve stanoveném čase splaceny poskytujícím subjektům, a dále návratně poskytované prostředky, jejichž účelem je zhodnocení dočasně volných peněžních prostředků prostřednictvím získaných úroků a dividend. [7]

**Financování** vypovídá o způsobu krytí deficitu rozpočtu či o naložení s přebytkem rozpočtu. [1]

## 5 ROZPOČTOVÝ PROCES NA ÚROVNI OBCE

Rozpočtový proces je postup zahrnující sestavení návrhu obecního rozpočtu, jeho projednání a schválení, plnění rozpočtu v průběhu rozpočtového období a kontrolu plnění rozpočtu.

Rozpočtové období = období, na které se sestavuje rozpočet, je shodné s kalendářním rokem

### Fáze rozpočtového procesu jsou:

- 1) sestavení návrhu obecního rozpočtu,
- 2) schvalování obecního rozpočtu,
- 3) plnění rozpočtu a průběžná kontrola plnění v průběhu rozpočtového období,
- 4) následná kontrola plnění a vytvoření závěrečného účtu obce.

Při navrhování rozpočtu je třeba vycházet ze zájmů a potřeb občanů města a cílů, jež by měly být rozpočtem v daném roce naplňovány. Cílem této etapy je co nejpřesněji naplánovat příjmy a výdaje rozpočtu. Při sestavování rozpočtu se vychází z příjmů a výdajů minulého období. Obec musí prioritně zabezpečit plnění povinností stanovených jí zákonem, tzv. mandatorní výdaje. Návrh rozpočtu zpracovává finanční odbor obecního úřadu.

V další fázi pak dochází k projednání a schválení návrhu rozpočtu v zastupitelstvu obce. Před schvalováním rozpočtu v zastupitelstvu musí být návrh rozpočtu zveřejněn po dobu nejméně 15 dnů. Jestliže se nepodaří schválit rozpočet do počátku rozpočtového období, do doby jeho schválení hospodaří obec podle rozpočtového provizoria.

Obec hospodaří během roku podle schváleného rozpočtu a průběžně kontroluje jeho plnění. Při kontrole plnění může dojít k situaci, kdy je nutné provést změnu rozpočtu vzhledem k odlišnému plánovanému a skutečnému vývoji. Tyto se provádějí **rozpočtovými opatřeními**.

Po skončení kalendářního roku se vypracovává přehled o skutečném plnění rozpočtu, neboli **závěrečný účet obce**. Zachycuje výsledky hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok. V rámci závěrečného účtu obce probíhá i přezkoumávání hospodaření obce. U obcí

nad 5 000 obyvatel přezkoumává rozpočtové hospodaření auditor, menší obce si mohou zvolit, zda požádají o přezkum svého hospodaření krajský úřad nebo nezávislého auditora. Závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkumu hospodaření schvaluje zastupitelstvo obce do 30. 6. V závěrečném účtu je vyjádřen souhlas s celoročním hospodařením obce, nebo souhlas s výhradami, na jejichž základě přijme obec opatření vedoucí k nápravě. [1]

## **II. PRAKTICKÁ ČÁST**

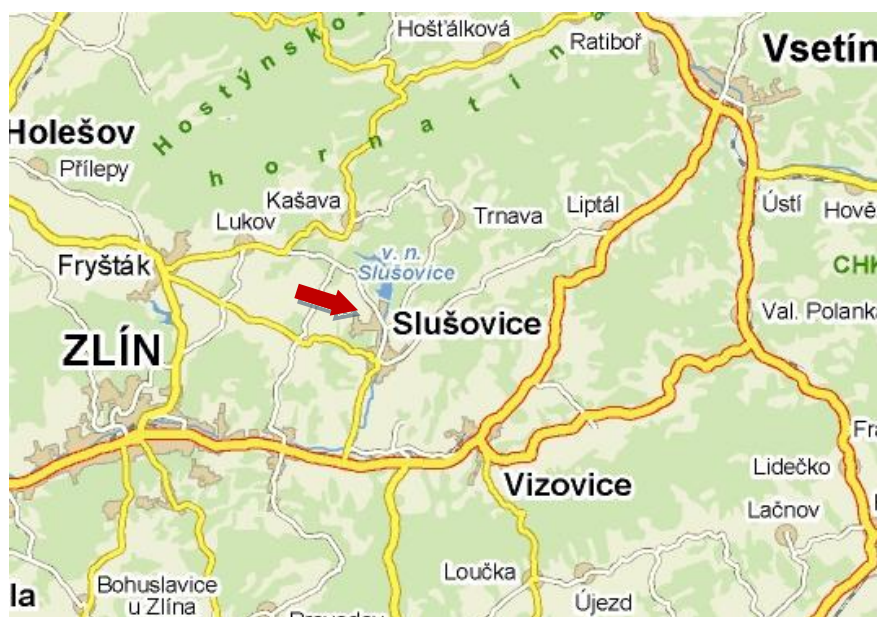
## 6 MĚSTO SLUŠOVICE

### 6.1 Základní socioekonomická charakteristika města

Slušovice jsou město v okrese Zlín, zhruba 14 km severovýchodně od Zlína a 6 km severozápadně od Vizovic (viz obr. 2). Nacházejí se v úpatí Hostýnských a Vizovických vrchů na soutoku řek Dřevnice a Všeminky. Město se rozprostírá v nadmořské výšce 275 m a jeho rozloha činí 714,24 ha. Ke dni 31. 12. 2010 žilo ve Slušovicích 2 975 obyvatel.

V roce 1996 byly Slušovice vyhlášeny městem, čímž se staly nejmenším a nejmladším městem zlínského regionu. [6]

Obr. 2. Poloha města.



Zdroj: [www.mapy.cz](http://www.mapy.cz), 2011.

Město je součástí dobrovolného svazku obcí s názvem Mikroregion Slušovicko, který vytvořilo s okolními obcemi. Slušovice jsou hlavním centrem tohoto mikroregionu. Dalším sdružením, jehož je město členem, je MAS Vizovicko a Slušovicko.

Slušovice jsou obcí se samostatnou působností a základním rozsahem přenesené působnosti. Spadají pod obec s rozšířenou působností a obec s pověřeným obecním úřadem, kterou jsou Vizovice. Obec není rozčleněna na další části obce.



Městský úřad Slušovice je tvořen starostou, místostarostou, ekonomkou a dalšími zaměstnanci zařazenými do tohoto úřadu. Na městském úřadě Slušovice se nachází odbor matriky a stavebního úřadu.

Obec je zřizovatelem příspěvkových organizací:

- Služby města Slušovice,
- MŠ Sluníčko,
- ZŠ Slušovice.

## 7 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ MĚSTA SLUŠOVICE

Město Slušovice hospodaří podle svého ročního rozpočtu a pro potřeby dlouhodobějšího finančního plánování sestavuje rozpočtový výhled. Rozpočet je rozdělen na příjmy, výdaje a financování podle druhového hlediska třídění rozpočtové skladby. Příjmy zahrnují daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace. Výdajové operace obsahují běžné výdaje a kapitálové výdaje. Součástí rozpočtu je i výsledný rozdíl příjmů a výdajů a z něj plynoucí financování. Je zpracován v podobě: schválený rozpočet k počátku rozpočtového období, rozpočet po změnách a skutečné plnění rozpočtu ke konci rozpočtového období.

Město zachycuje své hospodaření do výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, regionálních rad a dobrovolných svazků obcí, na jehož základě lze provést zhodnocení hospodaření města.

V rámci finančního hospodaření bude zaměřena pozornost na rozpočty města Slušovice v letech 2008 – 2010, na strukturu a vývoj jednotlivých příjmových a výdajových tříd rozpočtu, jakož i na celkové finanční hospodaření města.

### 7.1 Hospodaření města Slušovice v roce 2008

V roce 2008 skončilo hospodaření města Slušovice schodkem ve výši Kč 4 092 807,88. I přes tuto skutečnost se dá hovořit o úspěšném hospodaření, jelikož se městu podařilo snížit plánovaný schodek o více než polovinu. Toto bylo způsobeno růstem daňových příjmů, nedaňových příjmů rozpočtu, vyšší hodnotou získaných dotací a snížením kapitálových výdajů rozpočtu. Tab. 1 zachycuje rozpočet města Slušovice na rok 2008.

Tab. 1. Rozpočet na rok 2008.

	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Závěrečný účet
Daňové příjmy	25 973 000,00	28 017 000,00	28 016 537,64
Nedaňové příjmy	13 467 000,00	14 564 000,00	14 592 517,27
Kapitálové příjmy	1 910 000,00	951 000,00	932 050,00
Přijaté dotace	11 394 000,00	12 482 000,00	12 482 027,12
<b>Příjmy celkem</b>	<b>52 744 000,00</b>	<b>56 014 000,00</b>	<b>56 023 132,03</b>
Běžné výdaje	34 393 000,00	36 600 000,00	37 234 047,11
Kapitálové výdaje	27 169 000,00	23 507 000,00	22 881 892,80
<b>Výdaje celkem</b>	<b>61 562 000,00</b>	<b>60 107 000,00</b>	<b>60 115 939,91</b>
<b>Saldo příjmů a výdajů</b>	<b>- 8 818 000,00</b>	<b>- 4 093 000,00</b>	<b>- 4 092 807,88</b>
Financování	8 818 000,00	4 093 000,00	4 092 807,88

Zdroj: interní materiály města Slušovice, 2008. Vlastní zpracování.

Daňové příjmy jsou největší příjmovou skupinou rozpočtu. Město Slušovice získává prostředky tvořící daňové příjmy ze svěřených a sdílených daní, místních a správních poplatků. Svěřenými daněmi, jejichž výnos plyne do jednoho typu rozpočtu, v tomto případě do rozpočtu obce, jsou daň z nemovitosti a daň z příjmů právnických osob za obce. Sdílené daně potom zahrnují všechny ostatní druhy daní a jejich výnos plyne do více typů rozpočtů v rozpočtové soustavě.

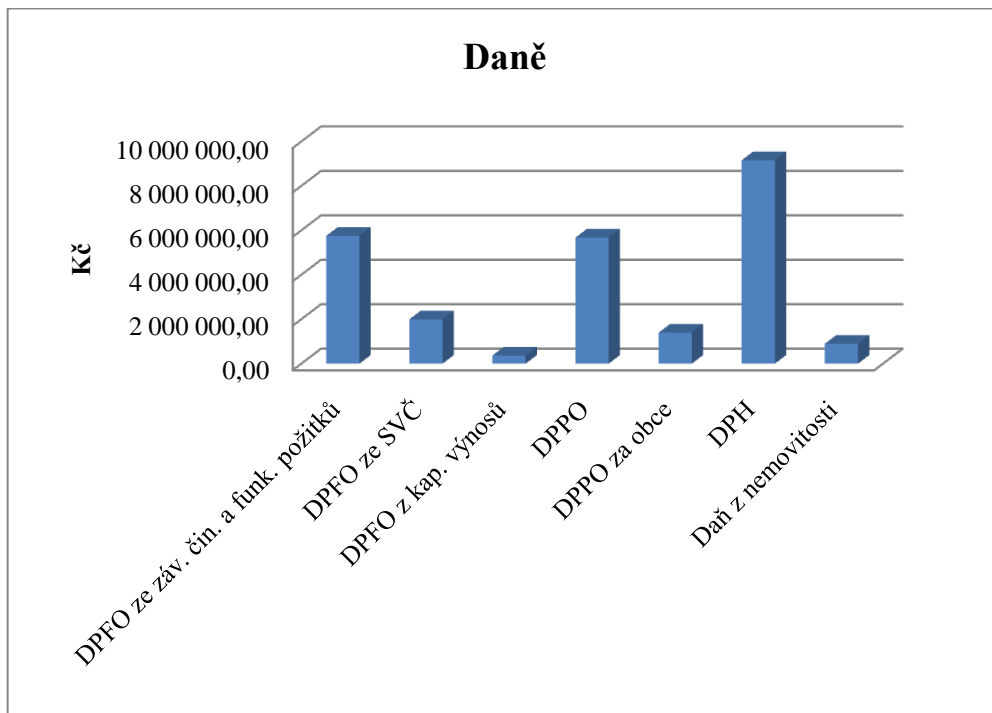
Z tab. 2 vyplývá, že daně pokrývají 90 % daňových příjmů. Mezi daněmi jednoznačně převažují sdílené daně nad svěřenými. Největší objem peněžních prostředků plynul městu v roce 2008 z DPH, následovanou daní z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků a daní z příjmů právnických osob (viz obr. 3).

Tab. 2. Daňové příjmy v roce 2008.

Daňové příjmy	28 016 537,64
<b>daně</b>	<b>25 236 504,94</b>
svěřené	2 289 690,23
sdílené	22 946 814,71
<b>místní poplatky</b>	<b>2 206 199,70</b>
<b>správní poplatky</b>	<b>573 833,00</b>

Zdroj: vlastní zpracování.

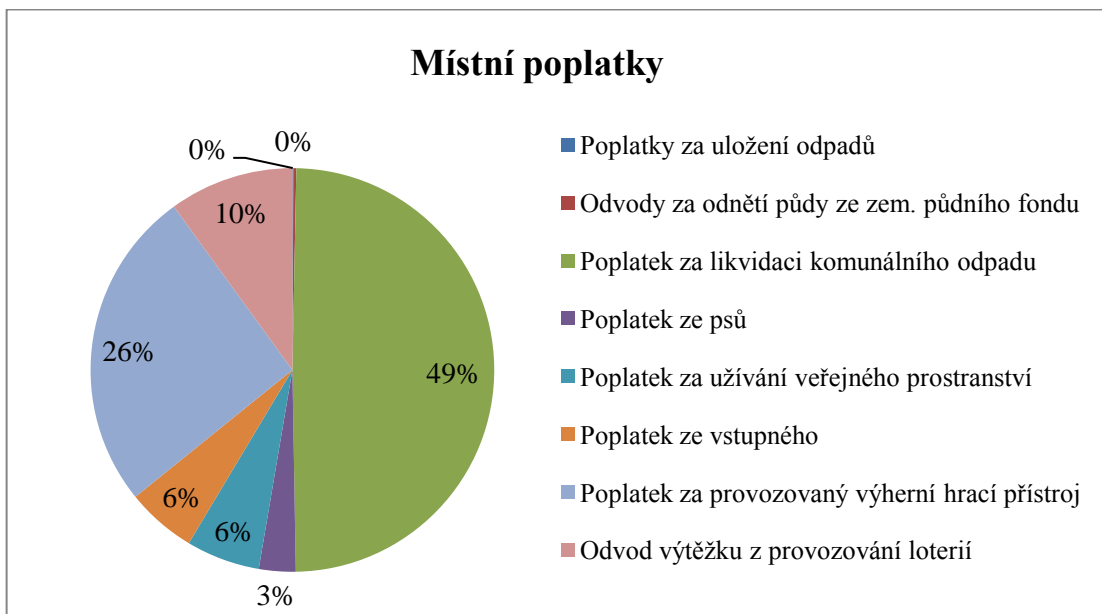
Obr. 3. Srovnání daní za rok 2008.



Zdroj: vlastní zpracování.

Slušovice vybírají následující místní poplatky: poplatky za uložení odpadů, poplatek za likvidaci komunálního odpadu, poplatek za psů, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. Mezi místní poplatky patří také odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu a odvod výtěžku z provozování loterií. Největším poplatkem byl v roce 2008 poplatek za likvidaci komunálního odpadu. Místní poplatky vybrané za rok 2008 ukazuje obr. 4.

Obr. 4. Schéma místních poplatků v roce 2008.



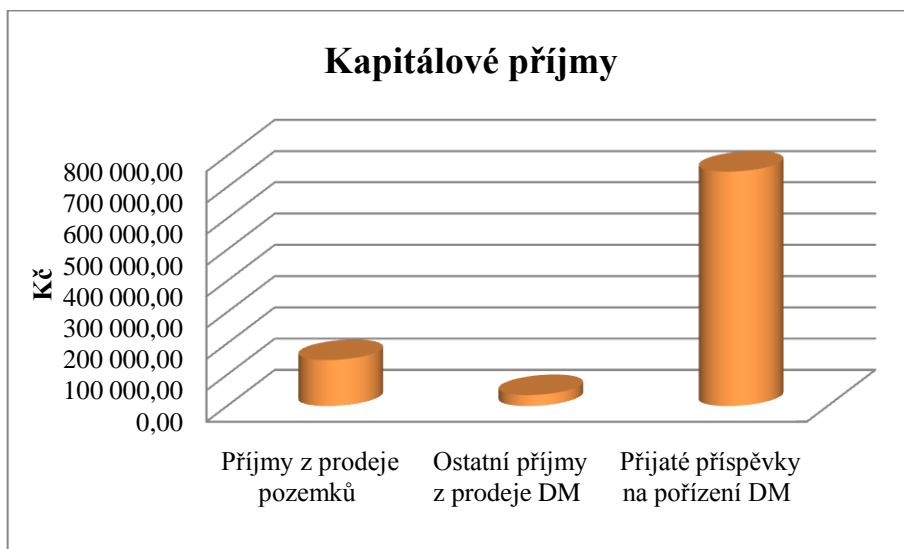
*Zdroj: vlastní zpracování.*

Poslední položkou daňových příjmů jsou správní poplatky. Tyto jsou u města Slušovice spojeny s úkony matričního úřadu, stavebního úřadu, s činnostmi vodohospodářských pracovníků a s náklady řízení.

Nedaňovým příjmům dominovaly příjmy z vodného a stočného. Tyto představovaly 2/3 celkových nedaňových příjmů. Druhou finančně nejvyšší položkou byly příjmy z pronájmu bytových prostor a třetí příjmy z kabelové televize a rozhlasu.

Kapitálové příjmy byly v roce 2008 tvořeny pouze třemi položkami, z nichž nejvyšší položka přijaté příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku zabírá 80 %. Druhou nejvyšší položkou této skupiny byly příjmy z prodeje pozemků (viz obr. 5).

Obr. 5. Kapitálové příjmy roku 2008.



Zdroj: vlastní zpracování.

Město Slušovice získává nemalé finanční prostředky prostřednictvím přijatých dotací, ať už ze SR a státních fondů, od kraje či ostatních obcí. V rozpočtu za rok 2008 měly jasnou převahu investiční dotace nad neinvestičními v poměru 77:22. Město přijalo investiční dotaci z všeobecné pokladní správy na rekonstrukci kuchyně a sociálního zařízení ZŠ Slušovice ve výši Kč 6 400 000,-, jež svým objemem pokrývá polovinu veškerých přijatých dotací (obr. 6). Ze státního rozpočtu byla poskytnuta druhá největší investiční dotace na pořízení hasičského auta. Neinvestičním dotacím vévodí dotace na výkon státní správy. Z hlediska poskytovatele převládaly v roce 2008 dotace přijaté ze státního rozpočtu a státních fondů. Zahrnovaly téměř 70 % veškerých přijatých dotací, jak je patrné z tab. 3.

Tab. 3. Přijaté dotace ze SR a státních fondů v roce 2008.

Přijaté transfery a půjčky ze SR a státních fondů	
Investiční přijaté transfery z všeob. pokl. správy	6 400 000,00
Ostatní investiční přijaté transfery ze SR	2 059 000,00
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze SR	138 857,00
Neinvestiční přijaté transfery z všeob. pokl. správy	60 000,00
<b>Celkem</b>	<b>8 657 857,00</b>

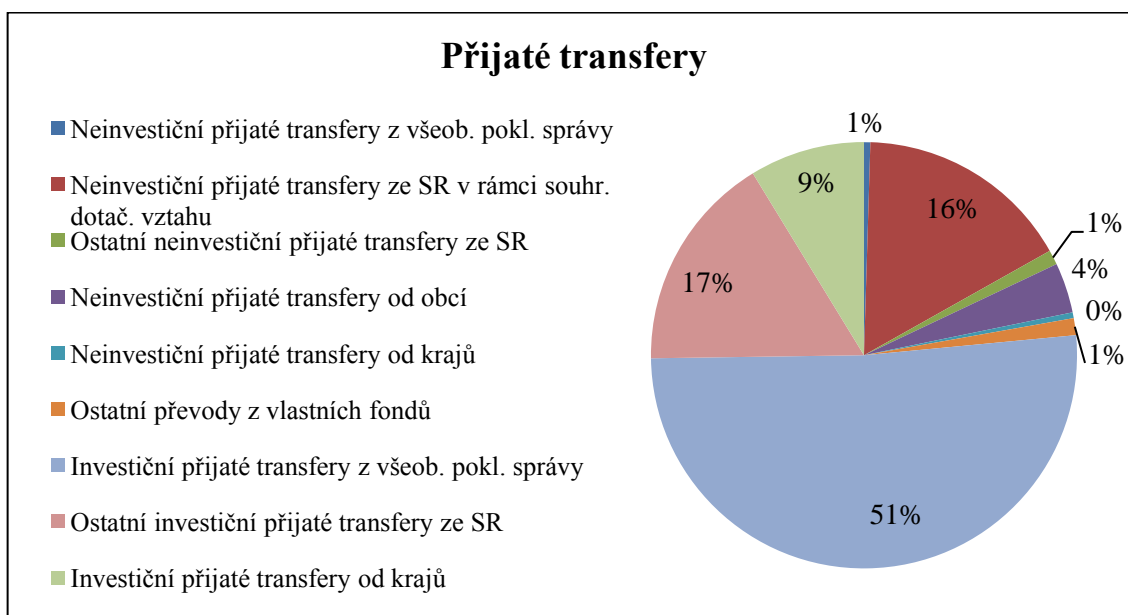
Zdroj: interní materiály města Slušovice, 2008. Vlastní zpracování.

Tab. 4. Ostatní přijaté dotace v roce 2008.

<b>Ostatní přijaté transfery</b>	
Neinvestiční přijaté transfery ze SR v rámci souhr. dotač. vztahu	2 043 471,00
Neinvestiční přijaté transfery od obcí	475 200,00
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	55 000,00
Ostatní převody z vlastních fondů	160 499,12
Investiční přijaté transfery od krajů	1 090 000,00
<b>Celkem</b>	<b>3 824 170,12</b>

Zdroj: vlastní zpracování.

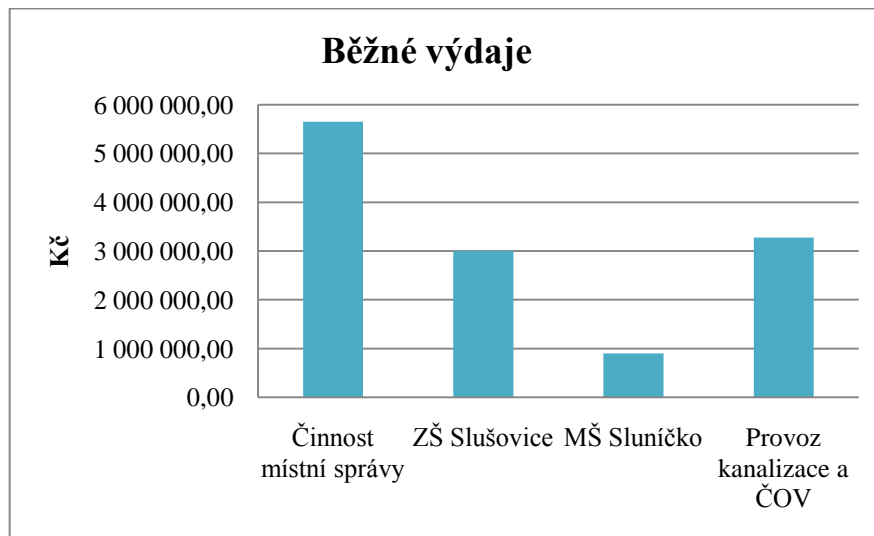
Obr. 6. Přijaté dotace v roce 2008.



Zdroj: vlastní zpracování.

Z běžných výdajů byl vydán největší objem peněžních prostředků na zajištění činnosti místní správy a v rámci této na platy zaměstnanců v pracovním poměru včetně zdravotního a sociálního pojištění. Město Slušovice jako zřizovatel příspěvkových organizací poskytlo z běžných výdajů příspěvek na provoz ZŠ Slušovice a MŠ Sluničko. Z běžných výdajů je zabezpečován také provoz kanalizace a ČOV (viz obr. 7).

Obr. 7. Nejvyšší položky běžných výdajů v roce 2008.



Zdroj: vlastní zpracování.

Největší investicí roku 2008 byla rekonstrukce kuchyně a sociálního zařízení ZŠ, jež si vyžádala 44 % prostředků kapitálových výdajů. Značné prostředky byly investovány i do vodovodů, do požární ochrany, v této zejména do hasičského vozidla, dále do rekonstrukce interiéru MŠ Sluníčko či bytového hospodářství.

Financování se váže na vypořádání se schodkem v případě deficitního rozpočtu a na naložení s přebytkem rozpočtu. Město Slušovice má zřízeno běžný účet, kde má uloženy peněžní prostředky, se kterými operuje v případě potřeby. Tento se mění v závislosti na výsledku hospodaření a s financujícími operacemi. Deficitní hospodaření za rok 2008 bylo financováno z běžného účtu. Mimo toto saldo příjmů a výdajů byly z běžného účtu hrazeny splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků určené na výstavbu vodovodu.

## 7.2 Hospodaření města Slušovice v roce 2009

Město Slušovice plánovalo na rok 2009 přebytkový rozpočet, čehož se mu podařilo dosáhnout. Obě skupiny rozpočtu, příjmy i výdaje, se zvýšily. O nárůst celkových příjmů se největším dílem zasloužilo získání vyššího objemu dotací a vyšší nedaňové příjmy. Celkové výdaje vzrostly v průběhu rozpočtového období v souvislosti s růstem obou druhů, jak běžných, tak kapitálových výdajů. Tab. 5 zachycuje rozpočet města na rok 2009.



Tab. 5. Rozpočet na rok 2009.

	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Závěrečný účet
Daňové příjmy	24 975 000,00	24 341 000,00	24 332 633,62
Nedaňové příjmy	2 744 000,00	4 520 000,00	4 529 079,77
Kapitálové příjmy	670 000,00	1 570 000,00	1 570 020,00
Přijaté dotace	4 913 000,00	7 841 000,00	7 840 579,11
<b>Příjmy celkem</b>	<b>33 302 000,00</b>	<b>38 272 000,00</b>	<b>38 272 312,50</b>
Běžné výdaje	22 322 000,00	23 383 000,00	23 306 204,63
Kapitálové výdaje	10 112 000,00	14 651 000,00	14 720 790,00
<b>Výdaje celkem</b>	<b>32 434 000,00</b>	<b>38 034 000,00</b>	<b>38 026 994,63</b>
<b>Saldo příjmů a výdajů</b>	<b>868 000,00</b>	<b>238 000,00</b>	<b>245 317,87</b>
Financování	- 868 000,00	- 238 000,00	- 245 317,87

Zdroj: interní materiály města Slušovice, 2009. Vlastní zpracování.

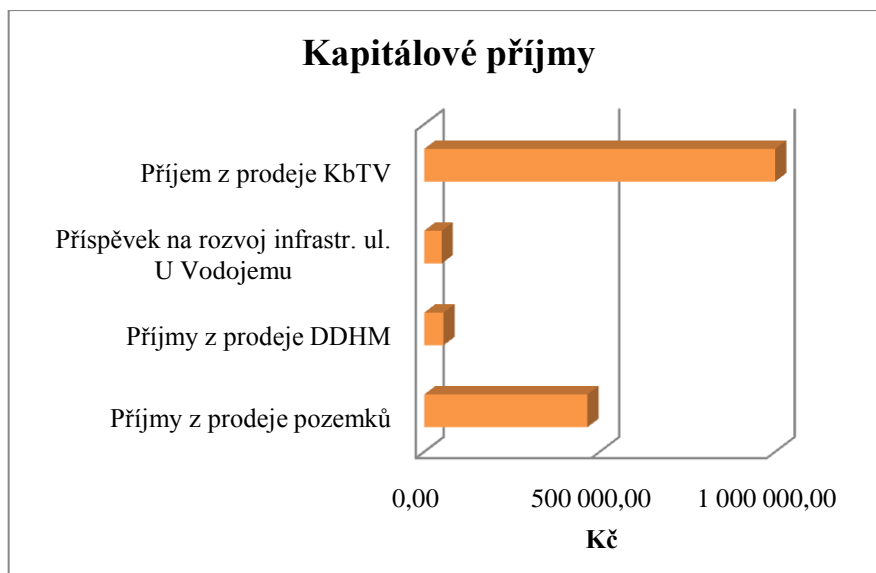
Rok 2009 se vyznačuje výrazně nižšími příjmy i výdaji. S výjimkou kapitálových příjmů vykazují všechny druhy příjmů snížení oproti předcházejícímu roku. Daňové příjmy zůstaly zachovány v předpokládané výši, jaká byla při schvalování rozpočtu. Nedaňové příjmy zaznamenaly v meziročním srovnání značný pokles, avšak při zaměření pouze na rok 2009 lze sledovat jejich zvýšení. Kapitálové příjmy v průběhu rozpočtového období vzrostly. V roce 2009 město obdrželo menší objem dotací, přesto si počínalo úspěšně vzhledem k předpokladu. Výdaje se pohybovaly také v řádově nižších hodnotách, přičemž během roku bylo utraceno více peněžních prostředků.

Daňové příjmy lze zhodnotit obdobně jako v předešlém roce. Z daní získaly Slušovice nejvíce finančních prostředků z DPH, druhou byla daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků a třetí daň z příjmů právnických osob. Město bylo úspěšné ve výběru DPH, jelikož výnos plynoucí městu z této daně byl o 20 % vyšší oproti očekávanému výnosu. V roce 2009 vybíralo město Slušovice stejné místní poplatky a tyto se pohybovaly ve srovnatelných peněžních hodnotách. Největším poplatkem zůstává poplatek za likvidaci komunálního odpadu.

V nedaňových příjmech dominovaly opět příjmy z vodního hospodářství. Následovaly příjmy z podílu na zisku a dividendách a dále příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich činností – ze sportovní haly.

V roce 2009 došlo k prodeji kabelové televize a k prodeji pozemků projevujících se v kapitálových příjmech. Toto byly zároveň nejvyšší finanční položky kapitálových příjmů, jak ukazuje obr. 8.

Obr. 8. Kapitálové příjmy v roce 2009.

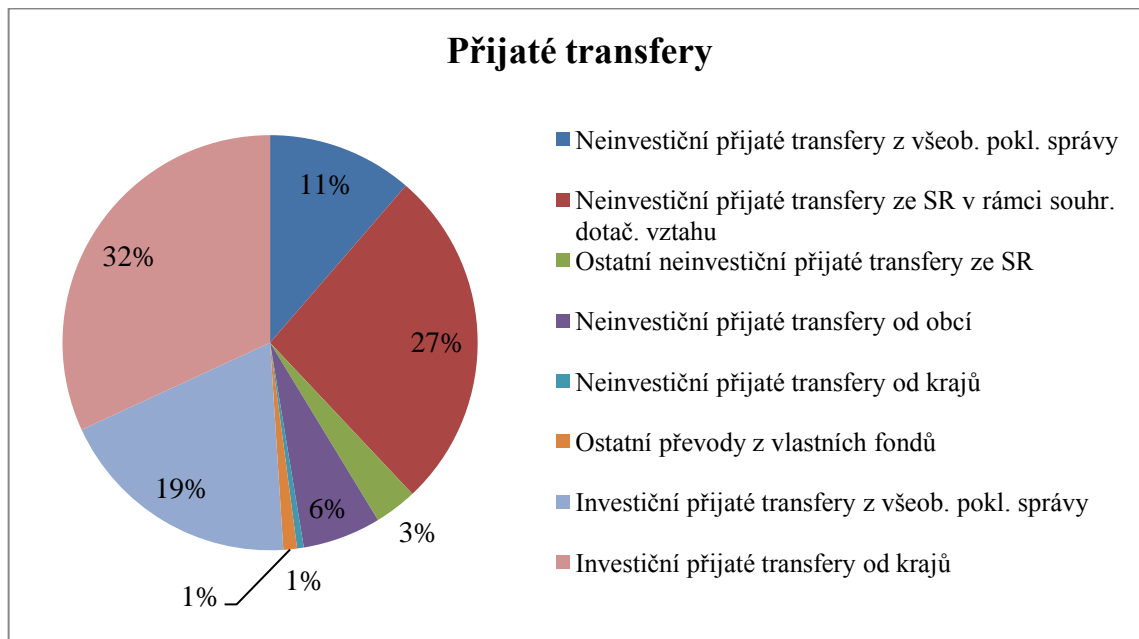


Zdroj: vlastní zpracování.

Posledním skupinou příjmů jsou přijaté dotace. Slušovicím byla poskytnuta dotace od kraje na vybudování infrastruktury dostihové dráhy ve výši Kč 2 500 000,-. V roce 2009 pokračovala rekonstrukce kuchyně a sociálního zařízení v ZŠ Slušovice spolufinancovaná investiční dotací z všeobecné pokladní správy. Druhou největší přijatou dotací byla neinvestiční dotace na výkon státní správy (viz obr. 9). V rámci neinvestičních dotací byl poskytnut dále transfer na výkon přenesené působnosti či dotace na zajištění voleb do Evropského parlamentu konaných v tomto roce. Město předpokládalo získání dotace na intenzifikaci ČOV Slušovice, která byla realizována až v následujícím roce.

Jak je patrné z obr. 9, investiční dotace převažovaly nad neinvestičními z 51 % a z hlediska poskytovatele byl největší objem transferů přijat ze státního rozpočtu a státních fondů, následovaných krajem (tab. 6, 7).

Obr. 9. Struktura přijatých dotací v roce 2009.



Zdroj: vlastní zpracování.

Tab. 6. Přijaté dotace ze SR a státních fondů v roce 2009.

Přijaté transfery a půjčky ze SR a státních fondů	
Investiční přijaté transfery z všeob. pokl. správy	1 500 000,00
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze SR	260 226,00
Neinvestiční přijaté transfery z všeob. pokl. správy	889 445,00
<b>Celkem</b>	<b>2 649 671,00</b>

Zdroj: interní materiály města Slušovice, 2009. Vlastní zpracování.

Tab. 7. Ostatní přijaté dotace v roce 2009.

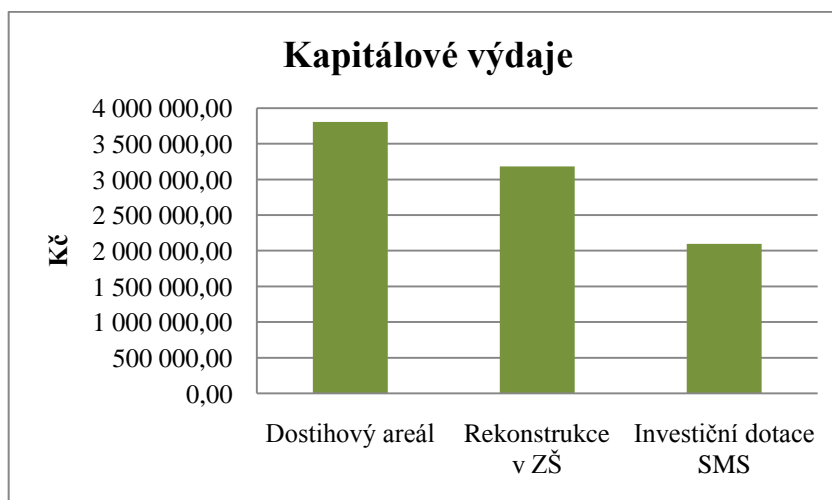
Ostatní přijaté transfery	
Neinvestiční přijaté transfery ze SR v rámci souhr. dotač. vztahu	2 088 500,00
Neinvestiční přijaté transfery od obcí	478 100,00
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	40 750,00
Ostatní převody z vlastních fondů	83 558,11
Investiční přijaté transfery od krajů	2 500 000,00
<b>Celkem</b>	<b>5 190 908,11</b>

Zdroj: vlastní zpracování.

V roce 2009 město založilo příspěvkovou organizaci s názvem Služby města Slušovice, jíž budou z běžných výdajů plynout příspěvky na provoz a z výdajů kapitálových pak dotace na investice. Dotace na provoz příspěvkovým organizacím tvořily v roce 2009 bezmála 1/4 běžných výdajů. Nejvíce peněžních prostředků bylo opět vydáno na činnost místní správy, přičemž z této přes 70 % na platy zaměstnanců v pracovním poměru, včetně sociálního a zdravotního pojištění. Běžnými výdaji převyšujícími Kč 1 000 000,- byly prostředky poskytnuté místním zastupitelským orgánům a platba daně z příjmů za město do státního rozpočtu.

V tomto roce byl zpracován projekt intenzifikace ČOV, jež má být realizován v roce 2010. Projekt byl financován z kapitálových výdajů. Jak ukazuje obr. 10, největší investice roku 2009 se týkala dostihového areálu, a sice automatického zavlažování dostihové dráhy a cílové věže. Plánovaná hodnota investice se zvýšila z Kč 1 200 000,- na Kč 3 807 045,50. Po této investici byla druhou nejvyšší finanční položkou kapitálových výdajů rekonstrukce kuchyně a sociálního zařízení ZŠ, rovněž přesahující Kč 3 000 000,-. V této třídě nelze opomenout ani dotace na investice zřízené příspěvkové organizaci Služby města Slušovice. Nemalé prostředky putovaly dále na rekonstrukci silnice III/4916 a na požární ochranu.

Obr. 10. Největší položky kapitálových výdajů roku 2009.



Zdroj: vlastní zpracování.

Přebytkové hospodaření roku 2009 znamenalo přírůstek prostředků na běžném účtu. Zároveň však došlo k úbytku prostředků v souvislosti se splátkou dlouhodobých půjčených přijatých prostředků týkajících se vodovodu.

### 7.3 Hospodaření města Slušovice v roce 2010

Rozpočet města Slušovice v roce 2010 skončil přebytkem, avšak při schvalování rozpočtu se předpokládalo deficitní hospodaření. Za tento pozitivní vývoj se zasloužil pokles plánovaných výdajů, kdy se městu podařilo ušetřit 1/3 kapitálových výdajů. Příjmy nižší o 15 % byly z důvodu menšího objemu přijatých dotací. Ostatní příjmové třídy byly naopak vyšší. Rok 2010 lze považovat z hlediska hospodaření za nejúspěšnější. Tab. 8 zachycuje rozpočet města Slušovice na rok 2010.

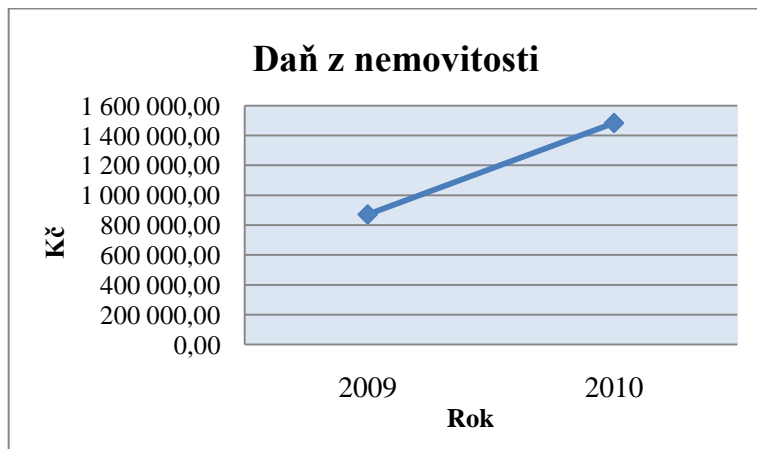
Tab. 8. Rozpočet na rok 2010.

	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Závěrečný účet
Daňové příjmy	21 734 000,00	24 622 000,00	24 625 789,43
Nedaňové příjmy	2 039 000,00	2 802 000,00	2 808 001,58
Kapitálové příjmy	970 000,00	1 065 000,00	1 065 136,00
Přijaté dotace	42 758 000,00	29 130 000,00	29 130 400,37
<b>Příjmy celkem</b>	<b>67 501 000,00</b>	<b>57 619 000,00</b>	<b>57 629 327,38</b>
Běžné výdaje	21 284 000,00	21 963 000,00	22 175 783,66
Kapitálové výdaje	49 981 000,00	34 101 000,00	33 879 377,99
<b>Výdaje celkem</b>	<b>71 265 000,00</b>	<b>56 064 000,00</b>	<b>56 055 161,65</b>
<b>Saldo příjmů a výdajů</b>	<b>- 3 764 000,00</b>	<b>1 555 000,00</b>	<b>1 574 165,73</b>
Financování	3 764 000,00	- 1 555 000,00	- 1 574 165,73

Zdroj: interní materiály města Slušovice, 2010. Vlastní zpracování.

Daňové příjmy se nevyznačují výraznější změnou. Potýkáme se zde se srovnatelnými hodnotami, jaké byly v předchozích letech. Mimo daň z právnických osob za obce město vybralo z daní více finančních prostředků, než z těchto očekávalo při schvalování rozpočtu. Mezi daněmi bych vyzdvihla daň z nemovitosti, která zaznamenala meziroční 60 % zvýšení (viz obr. 11).

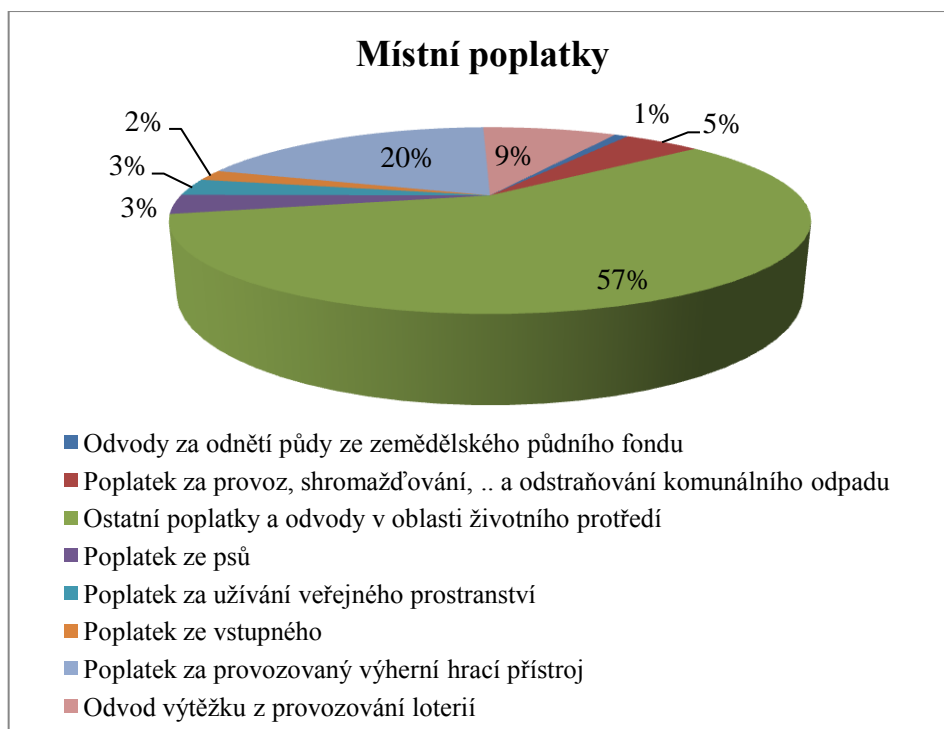
Obr. 11. Meziroční zvýšení daně z nemovitosti.



Zdroj: vlastní zpracování.

Mezi již stanovenými místními poplatky se nově objevily poplatky vztahující se k životnímu prostředí. Ostatní poplatky a odvody v oblasti životního prostředí zaujímaly více než polovinu celkové hodnoty místních poplatků, jak ukazuje obr. 12.

Obr. 12. Místní poplatky v roce 2010.



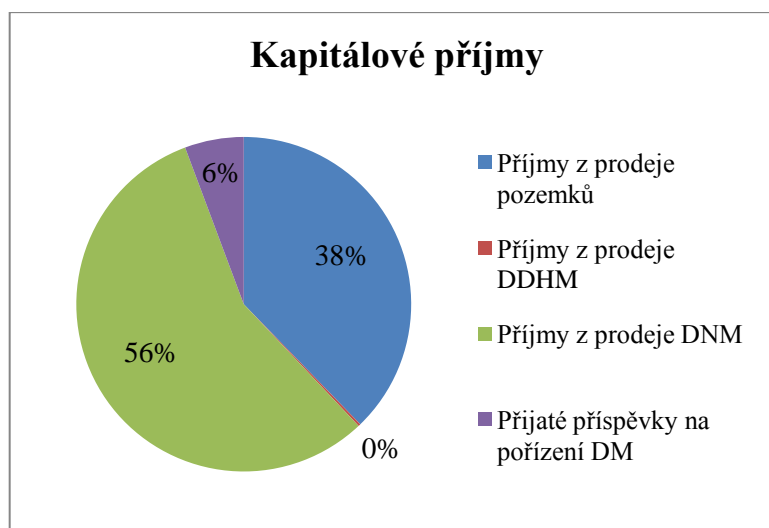
Zdroj: vlastní zpracování.

Největší položkou nedaňových příjmů v roce 2010 byly příjmy z lesního hospodářství. Z nejvyšší položky minulých let, příjmů získaných z vodného a stočného, se stala druhá nejmenší položka. Tyto měly poměrně rychle klesající tendenci, kdy se

z Kč 9 228 947,- v roce 2008 snížily na částku Kč 47 312,-. Příspěvkové organizace jsou vedle přijímaných dotací na provoz či na investice povinny odvádět prostředky do rozpočtu města Slušovice. Odvod odpisů příspěvkové organizace Služby města Slušovice byla druhá finančně nejvyšší položka nedaňových příjmů.

Kapitálové příjmy zahrnují pouze čtyři položky. V roce 2010 se uskutečnil prodej nehmotného dlouhodobého majetku – chráněného bydlení, znamenající pro město největší kapitálový příjem. Tento spolu s příjmy z prodeje pozemků zaujímá 94 % celkových kapitálových příjmů (viz obr. 13).

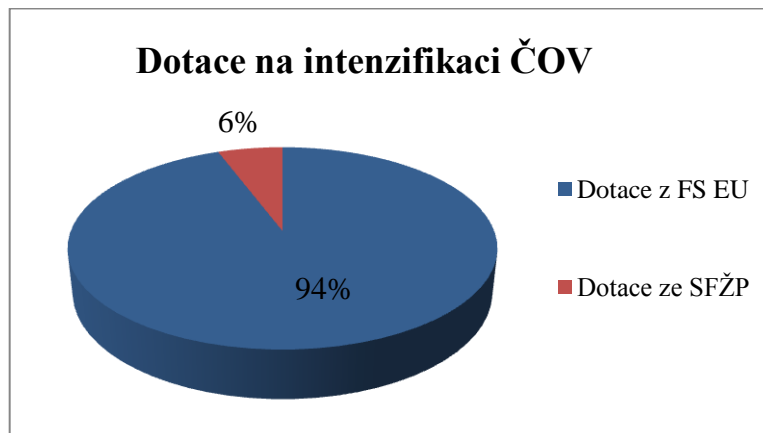
Obr. 13. Kapitálové příjmy za rok 2010.



Zdroj: vlastní zpracování.

Rok 2010 byl nejúspěšnějším, co se týká přijatých dotací. Byla poskytnuta dotace na ustálovací boxy, dotace na odstranění povodňových škod či na zateplení a výměnu oken v MŠ Sluníčko. Slušovice obdržely dotaci ze Státního fondu životního prostředí ČR v rámci OP Životní prostředí a dotaci z Fondu soudržnosti EU na realizaci intenzifikace ČOV. Na intenzifikaci bylo přispěno Kč 20 710 562,34, přičemž dotace z rozpočtu EU činila Kč 19 521 031,54. Druhou největší dotací byla dotace poskytnutá na výkon státní správy, a tato byla dvakrát větší než v roce 2009.

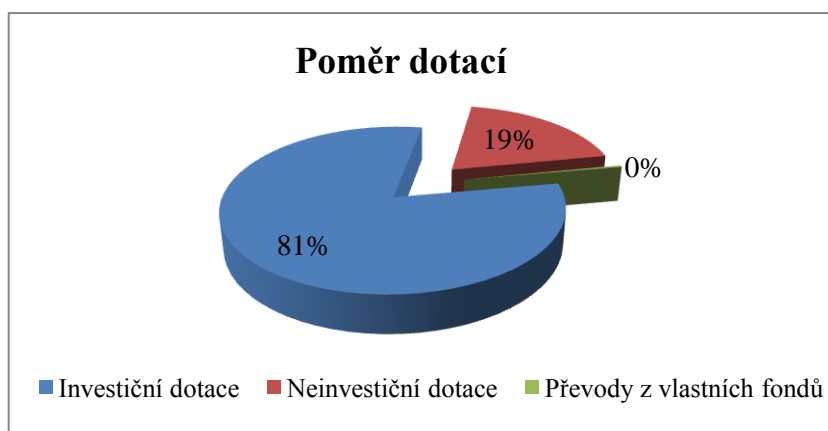
Obr. 14. Přijaté dotace dle poskytovatele.



Zdroj: vlastní zpracování.

Obr. 15 ukazuje jasnou převahu investičních dotací nad neinvestičními. Z hlediska poskytovatele dotací dominoval rozpočet EU, následovaný SR a státními fondy (viz obr. 14).

Obr. 15. Srovnání dotací za rok 2010.

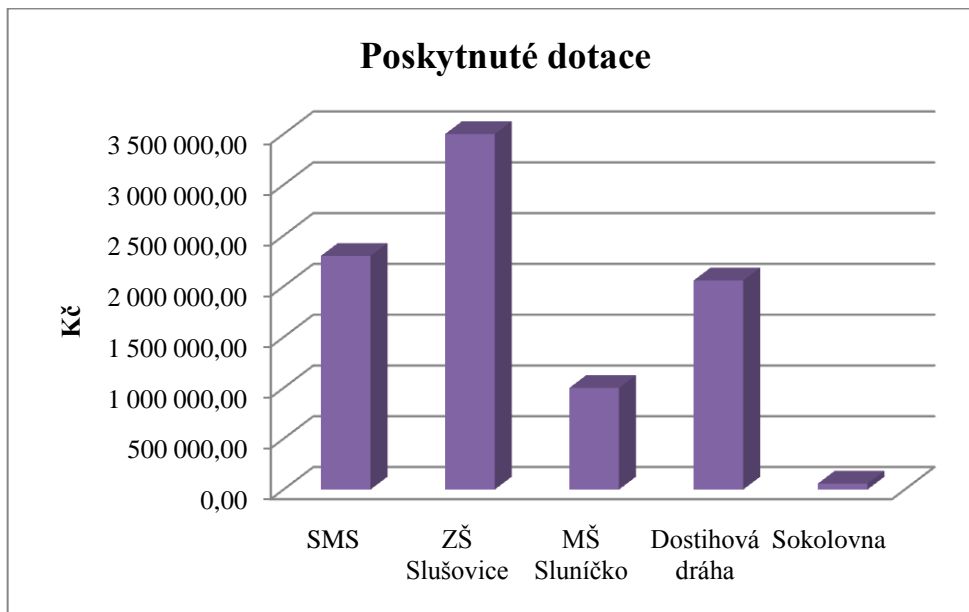


Zdroj: vlastní zpracování.

Největší část běžných výdajů představovaly opět prostředky na činnost místní správy, z nichž konkrétně platy zaměstnanců v pracovním poměru a s nimi související sociální a zdravotní pojištění. Následoval příspěvek na provoz ZŠ Slušovice a financování místních zastupitelských orgánů. Mimo příspěvkovým organizacím byl poskytnut také příspěvek na provoz dostihové dráhy či na provoz sokolovny. Poskytnuté příspěvky v roce 2010 zachycuje obr. 16.



Obr. 16. Poskytnuté příspěvky v roce 2010.



Zdroj: vlastní zpracování.

Z kapitálových výdajů šlo 75 % na realizaci intenzifikace ČOV Slušovice. Původně byly v souvislosti s touto realizací očekávány ještě vyšší kapitálové výdaje. Dále byly investovány prostředky do výměny oken, zateplení fasády a střechy MŠ Sluníčko či do rekonstrukcí místních komunikací.

Ve financování se operuje s přebytkem vzniklého z rozdílu příjmů a výdajů, dále s přijatým investičním úvěrem, jež si vzalo město Slušovice v souvislosti s intenzifikací ČOV a se splátkami půjček za část pozemku.

#### 7.4 Rozpočtový výhled města Slušovice

Město Slušovice vypracovává vedle ročních rozpočtů i rozpočtový výhled. Sestavuje jej na základě druhového hlediska třídění rozpočtové skladby. Rozpočtový výhled města Slušovice je zpracován na roky 2011 – 2013 (viz tab. 9).

Tab. 9. Rozpočtový výhled (v tis. Kč).

Příjmy	Rok		
	2011	2012	2013
1. Daňové příjmy	27 500	28 000	28 500
2. Nedaňové příjmy	800	850	900
3. Kapitálové příjmy	300	300	300
4. Dotace	12 000	12 500	13 000
běžné dotace	3 000	3 000	3 000
investiční dotace	9 000	9 500	10 000
<b>Příjmy celkem</b>	<b>40 600</b>	<b>41 650</b>	<b>42 700</b>
<b>Výdaje</b>			
5. Běžné výdaje	28 000	28 500	29 000
6. Investiční výdaje	12 100	12 850	13 260
<b>Výdaje celkem</b>	<b>40 100</b>	<b>41 350</b>	<b>42 260</b>
<b>Rozdíl příjmy - výdaje</b>	<b>500</b>	<b>300</b>	<b>440</b>

Zdroj: interní materiály města Slušovice.

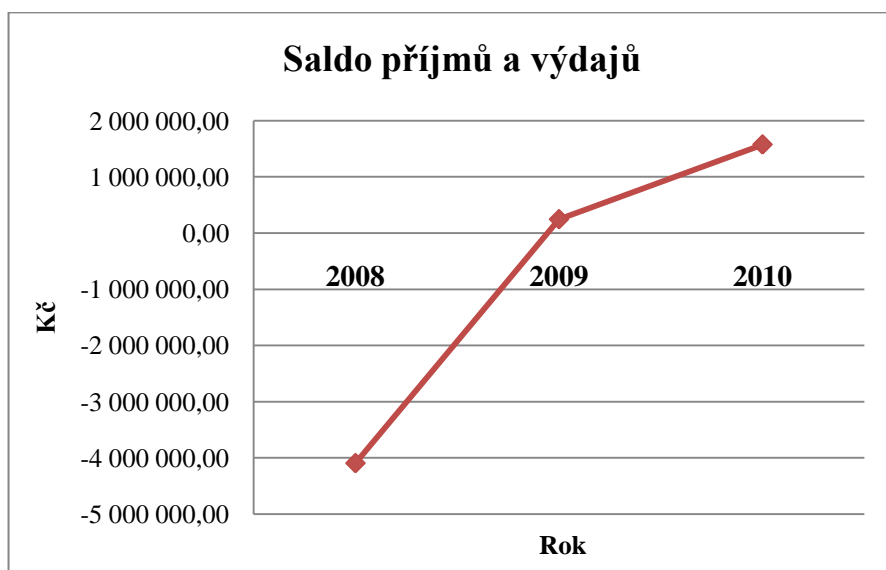
Jak je patrné z rozpočtového výhledu, v následujících letech budou Slušovice usilovat o přebytek při rozdílu svých příjmů a výdajů. U výdajových i příjmových operací se očekává rostoucí tendence, s výjimkou kapitálových příjmů a běžných dotací. Jak příjmy, tak výdaje by se měly pohybovat v nižších finančních relacích. V rozpočtovém výhledu jsou zachyceny dotace v rozdělení na běžné a investiční. Z těchto je patrné, že město má naplánovány investiční akce. Největší skupinou příjmů budou pravděpodobně daňové příjmy, výdajů běžné výdaje. Nedaňové a kapitálové příjmy mají být nižší v porovnání s předchozími lety. V roce 2011 město předpokládá vložení největšího objemu prostředků do kanalizace a ČOV a do zajištění chodu místní správy. Dále budou finančně podporovány dvě největší sportovní organizace – mládežnický fotbal a Asociace sportu pro všechny. Město má již vyčleněny finanční prostředky na rekonstrukci sociálního zámezí prostor stadionu a kabin pro podporu fotbalového sportu. Rovněž je naplánována rekonstrukce objektu bývalé sokolovny a rozšíření sběrového dvora.

## 8 ZHODNOCENÍ FINANČNÍHO HOSPODAŘENÍ MĚSTA SLUŠOVICE

Pro hodnocení hospodaření je možné využít ukazatele finanční analýzy. Finanční hospodaření města Slušovice zhodnotím prostřednictvím stavových (absolutních) ukazatelů zahrnujících vývojové trendy a procentní rozbory.

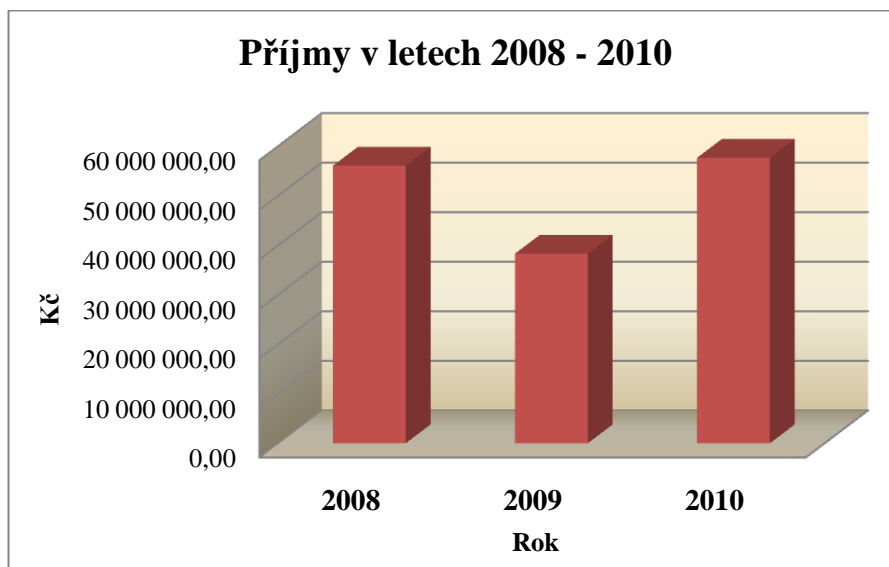
Město Slušovice hospodaří dobře se svými finančními prostředky, jelikož nevykazuje dlouhodobější schodek v rozdílu příjmů a výdajů jeho rozpočtů. Schodek v rozdílu příjmů a výdajů vykázaly Slušovice pouze v roce 2008, přičemž tento dosáhl vysoké hodnoty v řádu několika milionů. Roky 2009 a 2010 byly pro město úspěšnější, neboť se mu podařilo převýšit svými příjmy výdaje a dosáhnout přebytkového hospodaření. Nejúspěšnějším byl pro město rok 2010, kdy byl přebytek nejvyšší. Saldo příjmů a výdajů se vyznačuje rostoucí tendencí. Vývoj salda v uplynulých třech letech ukazuje obr. 17.

Obr. 17. Vývoj salda příjmů a výdajů rozpočtů.



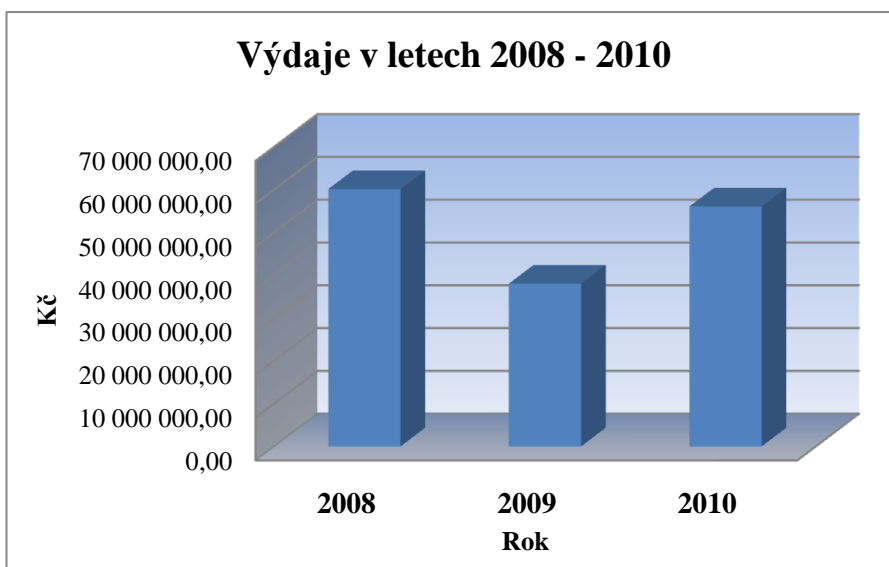
Zdroj: interní materiály města Slušovice. Vlastní zpracování.

Celkové příjmy města Slušovice se v letech 2008 - 2010 pohybovaly v rozmezí od 38 mil. Kč do 57 mil. Kč a nejvíce peněžních prostředků bylo získáno v roce 2010 (viz obr. 18).

*Obr. 18. Vývoj příjmů za léta 2008 - 2010.*

*Zdroj: interní materiály města Slušovice. Vlastní zpracování.*

Celkové výdaje města Slušovice se pohybovaly v letech 2008 – 2010 v rozpětí od 38 mil. Kč do 60 mil. Kč. Jak lze vypožorovat z obr. 19, největší objem peněžních prostředků byl vydán v roce 2008.

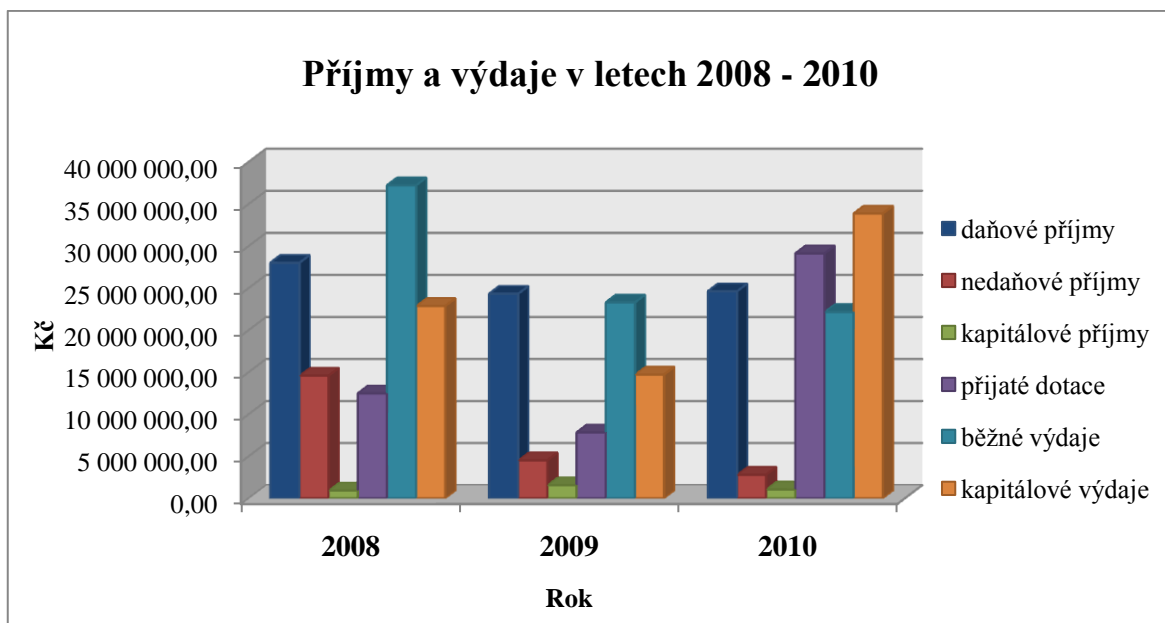
*Obr. 19. Vývoj výdajů za léta 2008 - 2010.*

*Zdroj: interní materiály města Slušovice. Vlastní zpracování.*

V roce 2008 byly nejvyšší skupinou příjmů daňové příjmy a výdajů běžné výdaje. V roce 2009 tomu bylo stejně, přičemž se městu podařilo významně snížit hodnotu běžných i kapitálových výdajů. V roce 2010 se potýkáme se změnou, kdy příjmům dominují přijaté dotace a výdajům kapitálové výdaje, což má spojitost s realizací intenzifikace ČOV Slu-

šovice. Významné však zůstaly i daňové příjmy. Nejmenší třídou rozpočtu jsou každoročně kapitálové příjmy. Příjmové a výdajové třídy ve sledovaných letech zachycuje obr. 20.

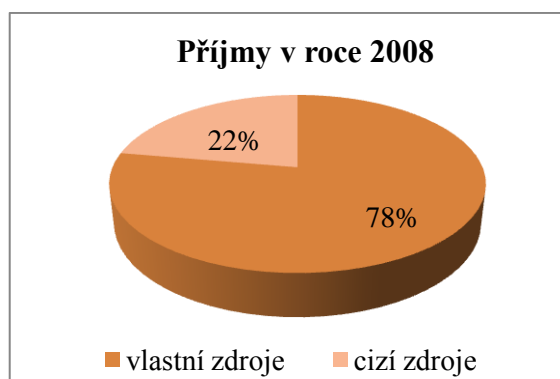
Obr. 20. Vývoj jednotlivých příjmových a výdajových tříd v letech 2008 - 2010.



Zdroj: interní materiály města Slušovice. Vlastní zpracování.

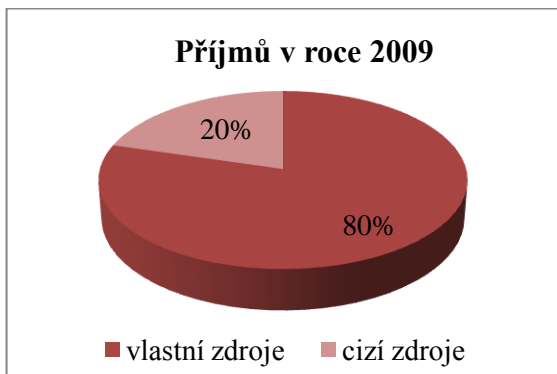
V příjmech města Slušovice převládaly v roce 2008 a 2009 vlastní zdroje nad zdroji cizími. V roce 2010 tomu bylo bohužel naopak, ale převaha nebyla nikterak dramatická. Toto lze považovat za pozitivní stav, poněvadž aby bylo hospodaření hospodárné a správné, měly by vlastní zdroje převažovat nad zdroji cizími. Cizími zdroji jsou míněny přijaté dotace a půjčky. Strukturu příjmů v letech 2008 – 2010 vykreslují obr. 21 - 23.

Obr. 21. Struktura příjmů v roce 2008.



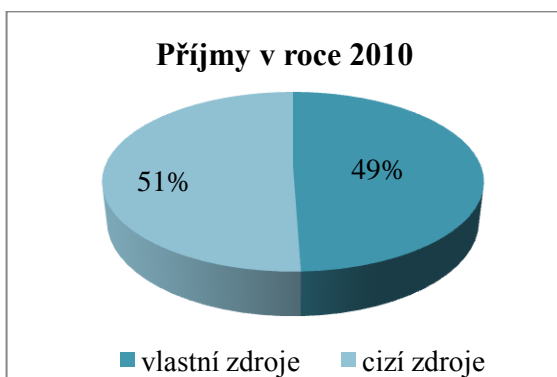
Zdroj: vlastní zpracování.

Obr. 22. Struktura příjmů v roce 2009.



Zdroj: vlastní zpracování.

Obr. 23. Struktura příjmů v roce 2010.



Zdroj: vlastní zpracování.

## 8.1 Celkové zhodnocení hospodaření města

Z uvedené analýzy je vidět, že město Slušovice hospodaří velmi uvážlivě, a i přes ekonomickou recesi, která postihla nejen soukromý, ale i veřejný sektor – což se projevilo u obcí především razantním snížením daňových příjmů, jsou výsledky pozitivní. Pozitivní je také to, že město klade důraz na snižování výdajů, především výdajů běžných, kdy se Slušovice snaží zabezpečit běžný provoz města s vynaložením menšího objemu prostředků. Opakovaným vynakládáním běžných výdajů je město schopno posoudit jejich předpokládanou výši a hledat rezervy k jejich snížení. Kapitálové výdaje se vyvíjely uspokojivě. Ačkoli v roce 2008 a 2010 byly vyšší, městu se podařilo zajistit jejich snížení proti plánu a ušetřit tak prostředky z realizovaných investic. Největší položky v příjmech Slušovic představují výnosy z daní, přijaté transfery a půjčky a příjmy z vodního hospodářství. Největší položky ve výdajích Slušovic pravidelně představují výdaje na činnost místní správy, výdaje na rekonstrukce a opravy a dotace poskytované příspěvkovým organizacím. Z tohoto je patr-

no, že Slušovice mají zájem o rozvoj města, o uspokojování potřeb jeho občanů a podporu všestranných aktivit na jeho území.

## ZÁVĚR

Tato bakalářská práce byla zaměřena na finanční hospodaření města Slušovice. Cílem práce bylo provést analýzu rozpočtů za roky 2008 – 2010 a následně zhodnotit celkové finanční hospodaření města v těchto letech.

Na základě provedené analýzy se dá říci, že město Slušovice je úspěšné při svém hospodaření.

V teoretické části práce jsou sepsány teoretické poznatky vztahující se k územní samosprávě a jejímu finančnímu hospodaření. K jejich sepsání bylo využito monografických publikací, internetových zdrojů a příslušných zákonů.

Praktická část se poté orientuje přímo na město Slušovice a dokládá jeho úspěšné finanční hospodaření. Z jednotlivých rozpočtů města vyplývá, že deficitní hospodaření bylo zaznamenáno pouze v roce 2008. Roky 2009 a 2010 byly pro město již ve znamení kladných hodnot. O tuto skutečnost se zasloužila převážně klesající tendence běžných výdajů a v roce 2010 pak zvláště vyšší objem přijatých dotací. Městu se daří při žádání o dotace a jejich získání. Slušovice kromě roku 2010 obdržely větší objem dotací, než jaký očekávaly při schvalování rozpočtu. Pozitivním je také fakt, že v příjmech města převažovaly mimo rok 2010 vlastní zdroje nad zdroji cizími.

Informace potřebné pro vypracování praktické části byly získány z interních materiálů města Slušovice, z nichž se jednalo konkrétně o rozpočty města Slušovice za jednotlivé roky, o rozpočtový výhled a výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, regionálních rad a dobrovolných svazků obcí.

Díky této bakalářské práci jsem si prohloubila a ucelila teoretické znalosti z oblasti územní samosprávy a jejího hospodaření. Tyto znalosti jsem využila při vypracovávání praktické části. Bakalářská práce mi umožnila nahlédnout do skutečného finančního hospodaření města a zjistit, jak město nakládá s jeho finančními prostředky. Domnívám se, že provedené zhodnocení hospodaření by mohlo být pro město Slušovice přínosem.



## SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

### Monografické publikace:

- [1] HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2004. 99 s. ISBN 80-210-3356-8.
- [2] JURAJDOVÁ, H., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. *Účetnictví, daně, audit a financování územních samosprávných celků a organizací neziskového sektoru*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2004. 136 s. ISBN 80-210-3583-8.
- [3] Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. rozš. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- [4] PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 1. vyd. Praha : ASPI Publishing, 2002. 441 s. ISBN 80-86395-21-9.
- [5] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. 1. vyd. Praha : Grada, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.

### Internetové zdroje:

- [6] Město Slušovice [online]. c2005 [cit. 2011-03-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.slusovice.cz/page/1912/>>.
- [7] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. c2005 [cit. 2011-03-10]. Rozpočtová skladba. Dostupné z WWW: <[http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ostatni\\_11419.html](http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ostatni_11419.html)>.
- [8] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. c2005 [cit. 2011-03-10]. Rozpočtová skladba. Dostupné z WWW: <[http://mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vyhlasky\\_1375.html](http://mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vyhlasky_1375.html)>.

### Zákony

- [9] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.
- [10] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

**SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK**

ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
DDHM	drobný dlouhodobý hmotný majetek
DM	dlouhodobý majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmů právnických osob
EU	Evropská unie
FS	Fond soudržnosti
MAS	místní akční skupina
MŠ	mateřská škola
OP	operační program
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SMS	Služby města Slušovice
SR	státní rozpočet
SVČ	samostatně výdělečná činnost
ZŠ	základní škola

**SEZNAM OBRÁZKŮ**

Obr. 1. Model veřejné správy. ....	11
Obr. 2. Poloha města. ....	24
Obr. 3. Srovnání daní za rok 2008. ....	28
Obr. 4. Schéma místních poplatků v roce 2008. ....	29
Obr. 5. Kapitálové příjmy roku 2008. ....	30
Obr. 6. Přijaté dotace v roce 2008. ....	31
Obr. 7. Nejvyšší položky běžných výdajů v roce 2008. ....	32
Obr. 8. Kapitálové příjmy v roce 2009. ....	34
Obr. 9. Struktura přijatých dotací v roce 2009. ....	35
Obr. 10. Největší položky kapitálových výdajů roku 2009. ....	36
Obr. 11. Meziroční zvýšení daně z nemovitosti. ....	38
Obr. 12. Místní poplatky v roce 2010. ....	38
Obr. 13. Kapitálové příjmy za rok 2010. ....	39
Obr. 14. Přijaté dotace dle poskytovatele. ....	40
Obr. 15. Srovnání dotací za rok 2010. ....	40
Obr. 16. Poskytnuté příspěvky v roce 2010. ....	41
Obr. 17. Vývoj salda příjmů a výdajů rozpočtů. ....	43
Obr. 18. Vývoj příjmů za léta 2008 - 2010. ....	44
Obr. 19. Vývoj výdajů za léta 2008 - 2010. ....	44
Obr. 20. Vývoj jednotlivých příjmových a výdajových tříd v letech 2008 - 2010. ....	45
Obr. 21. Struktura příjmů v roce 2008. ....	45
Obr. 22. Struktura příjmů v roce 2009. ....	46
Obr. 23. Struktura příjmů v roce 2010. ....	46

**SEZNAM TABULEK**

Tab. 1. Rozpočet na rok 2008.....	27
Tab. 2. Daňové příjmy v roce 2008. ....	27
Tab. 3. Přijaté dotace ze SR a státních fondů v roce 2008. ....	30
Tab. 4. Ostatní přijaté dotace v roce 2008. ....	31
Tab. 5. Rozpočet na rok 2009.....	33
Tab. 6. Přijaté dotace ze SR a státních fondů v roce 2009. ....	35
Tab. 7. Ostatní přijaté dotace v roce 2009. ....	35
Tab. 8. Rozpočet na rok 2010.....	37
Tab. 9. Rozpočtový výhled (v tis. Kč).....	42